

інформацію у повсякденному житті. Сенсорна інтеграція має величезний потенціал для розвитку дітей з аутизмом та РСА.

Подальші дослідження цього напрямку можуть відкрити додаткові можливості для інтегрування дітей з аутизмом у соціум.

Список використаної літератури:

1. Айрес Э. Дж. Ребенок и сенсорная интеграция. Понимание скрытых проблем развития. [Пер.с англ. Ю. Даре]. 272стр. Изд.: Теревинф. 2016
2. Каримуллина А.И., Сунагатуллина И.И. Использование сенсорных игр для развития детей с расстройствами аутистического спектра // Международный студенческий научный вестник. – 2018. – № 1. <https://www.eduherald.ru/ru/article/view?id=18105>
3. Кислинг У. Сенсорная интеграция в диалоге: понять ребенка, распознать проблему, помочь обрести равновесие / У. Кислинг. Под ред. Е.В. Ключковой; [пер. с нем. К.А. Шарп]. 236стр. Изд.: Теревинф. 2016

ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ВИНИКНЕННЯ КОНФЛІКТІВ У ПІДЛІТКОВОМУ ВІЦІ

УДК 159.942

Горденкова Анастасія Олександрівна,
*студентка спеціальності 053 «Психологія»,
КВНЗ «Вінницька академія непевної освіти»*

Актуальність дослідження. Відповідно до сучасних досліджень, конфлікт є неминучим явищем, що охоплює різні аспекти життя як окремої особистості, так і суспільства в цілому. Він є предметом вивчення різних наук, серед яких провідне місце займає психологія. І те, наскільки ця проблема цікавить фахівців, доводить той факт, що кількість робіт щороку зростає до кількох тисяч.

У житті сучасних підлітків конфлікт також є невід'ємним явищем, тим більше, що вони відрізняються від своїх ровесників минулих поколінь системою соціально-психологічних особливостей, серед яких виділяють підвищену конфліктність у спілкуванні між собою, з дорослими, найчастіше з батьками, а також демонстрацію девіантної поведінки. Як показує практика, підлітки не здатні вирішувати конфлікти, більше того в конфліктних ситуаціях переважають деструктивні тенденції.

Тому психологічні особливості виникнення конфлікту в підлітковому віці не втрачають своєї актуальності в сучасному світі, адже знання причин та чинників виникнення конфліктних ситуацій в підлітковому віці є необхідним у профілактиці, діагностиці та корекції конфліктності.

Короткий аналіз останніх досліджень і публікацій з проблеми. Виділяють кілька основних напрямів дослідження проблеми конфлікту, що охоплює теоретико-методологічні праці щодо відображення наукових підходів тлумачення поняття конфлікту, його ознак та функцій (Е. М. Бабосов, Н. В. Гришина, В. А. Друзь, Л. М. Карамушка, Г. В. Ложкін, Дж. Рубін, Е. А. Уткін, З. Фройд, А. І. Шипілов). Велику кількість праць присвячено конфліктам у різних видах діяльності, зокрема і в педагогічній (М. І. Алексєєва, А. С. Белкін, М. Й. Боришевський, В. І. Журавльов, Г. С. Костюк, Г. А. Соколова, Ю. П. Черненко).

Набагато менше уваги приділено вивченню конфліктів у дитячому та підлітковому віці. Тоді як зростає кількість досліджень етнічних, політичних та міждержавних конфліктів. На достатньому рівні досліджена проблема вирішення конфліктів (Ф. М. Бородкін, М. Дойч, Д. Джонсон, В. Зігерт, М. М. Лебедева, Р. Маурер, М. І. Пірен, Р. Фішер). Практично не досліджено психологічні особливості конфліктів підліткового віку в процесі навчальної діяльності, причини їх виникнення та вплив на результати навчання.

Метою наукової публікації є дослідження психологічних особливостей виникнення конфліктів у підлітковому віці.

Виклад основного матеріалу дослідження. Протягом останніх десятиліть поняття конфлікту викликає великий інтерес у психологів, проте відсутність єдиного правильного значення слова «конфлікт» спонукає їх до пошуку власного розуміння цього феномену. Українські вчені Г. Ложкін та Н. Пов'якель характеризують конфлікт як зіткнення різноспрямованих сил сторін взаємодії, концентруючи увагу на тому, що поняття різноспрямованості має ширше значення, ніж розуміння протилежної спрямованості (Ложкін, Г. В., 2007).

Психологічна довідкова література визначення цього феномену розглядає з різних сторін. У «Психологічному словнику» під редакцією В. В. Давидова поняття конфлікту представлено як «важку вирішувану суперечність, пов'язану з гострими емоційними переживаннями» (Психологический словарь, 1983).

В словнику «Психологія» конфлікт розглядається як «зіткнення протилежно направлених цілей, інтересів, позицій, думок або поглядів опонентів чи суб'єктів взаємодії» (Психологія. Словарь/Под общ.ред. А.В.Петровского, М.Г.Ярошевского, 1990).

На основі теоретичного аналізу наукової та психолого-педагогічної літератури під поняттям конфлікт розуміємо прояв неузгодженості інтересів між двома або більшою кількістю сторін (особистостями чи групами), де кожна сторона намагається досягти того, аби була прийнята саме її позиція.

За кількістю учасників конфлікти поділяються на внутрішньоособистісні, міжособистісні, міжгрупові. Найпоширеніші в підлітковому віці міжособистісні конфлікти, які є одним із засобів самоствердження особистості, формування її позиції у взаємодії з навколишнім середовищем. Занадто загострюються суперечності між нормою в поведінці та її порушенням, між груповими та індивідуальними інтересами саме в підлітковому періоді. Цим пояснюються всі ті труднощі, які виникають у виховному процесі підлітків.

На підлітковий вік, як критичний етап під час становлення особистості, вказують такі вчені як Л.Божович, С.Белічева, Л.Орбан, Б.Лихачов. Загально визнаним абсолютно всіма науковцями є факт перехідного характеру підліткового віку від дитинства до дорослості, що протікає занадто гостро. Звідси впливає поява вікових конфліктів. Розвиток особистості в цьому віці супроводжується внутрішньоособистісними протиріччями.

Вивчаючи наукові праці сучасних психологів, було виокремлено фактори, чинники, умови виникнення конфліктних ситуацій. Розглянемо їх більш детально.

Фактором виникнення конфліктних ситуацій є рівень конфліктності особистості. Якщо цей рівень високий, то особистість є конфліктною. Конфліктність передбачає певний рівень психічної напруженості, який може бути для кожного різним, що пов'язано із психологічною стійкістю людини. Особистості психічно стійкі й психічно нестійкі поведуть себе по-різному в різних ситуаціях.

Конфліктність особистості визначається такими чинниками:

- психологічними (темперамент, емоційний стан, рівень агресивності);
- соціальними (умови життя й діяльності, можливість релаксації, соціальне оточення, загальний рівень культури, можливість для задоволення потреб);

- соціально-психологічні (соціальні установки й цінності, відношення до опонента, компетентність у спілкуванні, інтелект, тенденції поведінки).

Початок виникнення конфлікту має щонайменше три передумови: перший учасник свідомо шкодить іншому шляхом певних дій; другий учасник усвідомлює те, що дії направлені проти нього; другий учасник відповідає певними діями ініціатору конфлікту, що і є його початком.

Отже, конфлікт виникає тоді, коли люди в процесі комунікації починають активно протидіяти одне одному. Існує поняття ескалації конфлікту – посилення напруги в міжособистісних відносинах, яка загострює конфлікт. Для зниження напруги в цій ситуації та з метою подолання конфлікту можуть послугувати різні засоби, до яких належать прийоми саморегуляції, методи зниження конфліктності, агресії та тривожності.

Висновки. До психічних особливостей виникнення конфліктів у підлітковому віці належать: рівень конфліктності, психологічні, соціальні та соціально-психологічні чинники.

Перспективою подальших досліджень є розробка програми подолання конфлікту в підлітковому віці.

Список використаної літератури:

1. Ложкін Г.В. Психологія конфлікту: теорія і сучасна практика [Електронний ресурс]: навчальний посібник/Г.В.Ложкін, Н.І.Пов'якель. – Електронні текстові дані – Київ: ВД «Професіонал», 2007. – 416 с.
2. Психология. Словарь/Под общ.ред. А.В.Петровского, М.Г.Ярошевского. – М.: Политиздач, 1990 – 492 с.
3. Психологический словарь/Под ред. В.В.Давыдова, А.В.Запорожца, Б.Ф.Ломова и др. – М.: Педагогика, 1983. – 447 с.

ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ТА ПРИЧИНИ ВИНИКНЕННЯ САМОТНОСТІ В ЮНАЦЬКОМУ ВІЦІ

УДК 159.96

*Грецька Марія.Олегівна,
студентка спеціальності 053 «Психологія»,
КВНЗ «Вінницька академія неперервної освіти*

Актуальність дослідження. Стан самотності переживає кожна людина, але в певний (індивідуальний) період свого життя. На